

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller.

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

HET VRAAGSTUK DER ZAAKWAARNEMERS

Preadvies uitgebracht door Mr. H. JACOB, op het Congres van het Verbond der Belgische Advocaten, te Verviers, op 9 en 10 Juli 1937.

Het onderwerp van deze studie, het onderzoek van de vraagstukken in het leven geroepen door het steeds talrijker wordend optreden van zaakwaarnemers voor de Rechtbanken, is van een niet te onderschatten belang geworden.

Vooraf dient echter nauwkeurig te worden omschreven wat men door het woord « zaakwaarnemers » verstaat.

De zaakwaarnemer is diegene, die zijn diensten aanbiedt aan het publiek om, mits vergoeding, zijn zorgen te besteden aan andersmans zaken.

Opdat men een bepaald persoon als zaakwaarnemer zou kunnen betitelen, moeten vier vereisten vervuld zijn :

1° deze persoon moet zich bezig houden met het verzorgen der belangen van andere personen;

2° hij moet dit doen mits vergoeding; hij moet handelen met een geest van winstbejag;

3° hij moet zijn diensten aanbieden aan het publiek;

4° er mag geen band van ondergeschiktheid bestaan tusschen den zaakwaarnemer en de persoon, wiens belangen beheerd worden. De zaakwaarnemer handelt op eigen initiatief en onder eigen verantwoordelijkheid.

Wanneer gesproken wordt over « zaakwaarnemers », denkt men gewoonlijk slechts aan een bepaalde categorie onder hen, namelijk aan die-

genen die zich gelasten met het verdedigen van de belangen van hun klanten voor de Rechtbanken en aan de inningskantoren voor schulden.

Het begrip « zaakwaarnemer » omvat echter zeer talrijke andere categorieën : de publiciteitsagenten, de dispaheurs, de agenten die zich bezig houden met het bezorgen van brevetten, de organisatoren van gemeenschappelijke reizen, de uitbaters van immobiliaire agentschappen die zich gelasten met het verkopen of verhuren van huizen en gronden, de huwelijksagentschappen zelfs, zijn verschillende vormen van zaakwaarneming.

De pejoratieve intonatie, die gelegd wordt in het woord « zaakwaarneming », geldt niet voor al deze verschillende beroepen. Er zijn er verscheidene die volkomen rechtmatig, eerlijk en nuttig zijn en die onder de algemeene benaming van zaakwaarnemer vallen, omdat de wetgever nagelaten heeft hun een speciaal statuut te voorzien.

Het is niet over deze personen, dat wij het hier hebben en het is noodzakelijk het begrip « zaakwaarnemer », zooals het dient te worden begrepen tijdens deze bespreking, duidelijk te omschrijven.

Wanneer wij verder zullen spreken over zaakwaarnemers, bedoelen wij enkel diegene die als parasieten woekeren op een terrein, dat de wet-

gever heeft willen onderwerpen aan vaste regels en voorbehouden aan bepaalde categorieën van personen, aan dewelke strenge voorwaarden van waardigheid, kennis en integriteit worden opgelegd; het zijn diegenen die zich bezig houden met de aktiviteit, die door den wetgever toegewezen werd aan de advocaten en de notarissen.

Bij de behandeling van het onderwerp van deze studie moet, naar onze meening, onderscheid gemaakt worden tusschen twee verschillende vraagstukken :

In de eerste plaats moet men nagaan welk de houding zou dienen te zijn van de Rechtbanken tegenover de zaakwaarnemers.

In de tweede plaats dient onderzocht te worden welke de houding moet zijn van de advocaten tegenover deze personen.

A. — DE VERSCHIJNING VAN DE ZAAKWAARNEMERS VOOR DE RECHTBANKEN

De zaakwaarnemers zijn niet gerechtigd op te treden vóór de Hoven van Beroep. Vóór de Burgerlijke Rechtbanken, zetelende in eersten aanleg, worden zij evenmin toegelaten. De vertegenwoordiging van de partij is vóór deze Rechtsmachten voorbehouden aan de pleitbezorgers, terwijl de pleidooien het voorrecht zijn van de regelmatig ingeschreven advocaten.

Het Koninklijk Besluit van 30 Maart 1936 heeft de procedure in zake beroep van de Vrederechten gewijzigd. De aanstelling van een pleitbezorger is fakultatief geworden. De partij mag verschijnen in persoon of door een advocaat drager der stukken. De zaakwaarnemer blijft ook hier uit de zittingzaal van de Rechtbanken van eersten aanleg uitgesloten.

Voor de Rechtbanken van Koophandel, voor de Vrederechten, voor de Werkrechtersraden, is de toestand anders.

Voor de meeste Rechtbanken van Koophandel is het verschijnen van een zaakwaarnemer een zeldzaamheid. Voor de Vrederechten, integendeel, wordt het een steeds meer verbreide plaag.

De heer Bovesse nam op 22 December 1936 het prijzenswaardige initiatief, de aandacht van de magistraten te vestigen op de misbruiken die in zake verschijning van zaakwaarnemers voor de Rechtbanken voorkomen. Dit ministerieel rondschrĳven verdient groote aandacht, daar het de principen van de vertegenwoordiging der partijen voor de Rechtbanken op duidelijke

wijze aan de magistraten herinnert. Het maakt op duidelijke wijze onderscheid tusschen de rechten van de advocaten en van de zaakwaarnemers. Het vestigt de aandacht op het wantrouwen, dat de wetgever steeds heeft gehad ten overstaan van de zaakwaarnemers.

De artikels, die de vertegenwoordiging van de partijen vóór de Vrederechten en vóór de Rechtbanken van Koophandel regelen, zijn artikel 9 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, gewijzigd bij Koninklijk Besluit van 30 Maart 1936, en artikel 62 van de wet van 18 Juli 1869 betreffende de rechterlijke inrichting.

Artikel 9 bepaalt, dat de partijen vóór den Vrederechter zullen verschijnen, hetzij in persoon, hetzij door een volmachtdrager. Het schrijft verder voor, dat als volmachtdrager enkel zullen mogen optreden, buiten advocaten, personen, die voor elke zaak bijzonder door den Vrederechter zullen aanvaard worden.

Artikel 62 van de wet van 1869 schrijft voor, dat vóór de Handelsrechtbanken enkel zullen mogen pleiten advocaten, pleitbezorgers en personen die de Rechtbank voor elke zaak bijzonder aanvaardt.

Het princip der toelating vóór de Vrederechten en Handelsrechtbanken van personen vreemd aan de Balie, staat dus in de wet geschreven. De wetgever voegt er echter onmiddellijk een beperking bij, beperking die hij in de handen legt van de rechters en die erin bestaat dat de volmachtdrager, die geen advocaat is, voor elke bepaalde zaak bijzonder moet worden aanvaard.

In de Voorbereidende Werken is weinig over deze wetsbepalingen te vinden. Slechts één belangrijk element treffen we aan, namelijk een verklaring afgelegd door den verslaggever van de wet van 1869, Orts : « En dehors des avocats et des avoués, le mandataire doit être agréé dans chaque cas spécialement par le Tribunal. Cette innovation semble bonne. L'agrération devant être spéciale et pour chaque cause, les Tribunaux de Commerce ne pourront créer une sorte d'officiers ministériels aux fonctions permanentes et privilégiées, ainsi que cela se pratique dans un pays voisin. D'autre part, l'agrération permettra d'écarter de la barre les gens tarés. »

De bedoeling van den wetgever is dus klaar. Diegene, die met winstbejag zijn diensten aanbiedt aan de in betwisting zijnde partijen, dient

op de meest absolute wijze uitgesloten te worden. De zaakwaarnemer heeft volgens de ratio legis van de wet van 1869, geen toegang tot de Rechtbanken van Koophandel.

Wanneer nadien een soortgelijke bepaling in artikel 9 van het Wetboek van Rechtspleging ingeschakeld is geworden, is de bedoeling onbetwistbaar dezelfde geweest: De zaakwaarnemers hebben evenmin het recht om vóór de Vredegerechten te verschijnen.

Dit werd door Minister Bovesse op klare wijze herinnerd, daar waar hij zegt:

« Les agents d'affaires ne sont guère qualifiés pour être revêtus de cette qualité. En tout cas, ce que le législateur ne veut pas — et il a exprimé cette idée en exigeant un mandat pour chaque cause — c'est que le mandat de fondé de pouvoir soit exercé autrement qu'à titre exceptionnel par d'autres que par des avocats ou, au tribunal de commerce, par des avoués.

Sans prétendre déterminer par catégorie les personnes auxquelles le législateur aurait réservé la faculté d'assumer la charge de fondé de pouvoir, on peut considérer qu'en principe ces personnes doivent avoir, avec ceux qu'elles représentent, des liens de parenté ou d'amitié, de subordination ou d'intérêts indépendants du litige en cause. Ainsi, on peut considérer que constitue un lien d'intérêt, l'affiliation à une mutualité ou à un syndicat dont les délégués sont qualifiés pour être agréés comme fondés de pouvoir.

En résumé, vous estimerez sans doute comme moi, comme le dit un ordre du jour du Conseil de l'Ordre du Barreau de Liège, inadmissible que le Barreau crée pour répondre à un besoin social, assujetti à des règles professionnelles strictes, contrôlé et surveillé par des autorités légales, voie se constituer à côté de lui soit des organismes, soit des agences d'affaires dont les représentants peuvent être agréés sans aucun contrôle devant les mêmes juridictions.

S'il n'est pas possible, dans l'état actuel de la législation, d'envisager l'interdiction titale de tout prétoire à l'agent d'affaires dans les litiges dont il serait chargé et si cela n'apparaît pas désirable en fait, l'intervention d'un agent d'affaires pouvant accidentellement se justifier, vous considérerez, j'en suis sûr, que cela ne peut être qu'à titre exceptionnel et vous ne manquerez pas d'estimer qu'il appartient aux magistrats de se montrer particulièrement attentifs et rigoureux à ce sujet. »

Wij meenen nochtans verder te moeten gaan dan Minister Bovesse gegaan is.

Wij kunnen aannemen dat iemand, die vóór een Vrederechter moet verschijnen en belet is, zich zou laten vertegenwoordigen door een familielid, of zelfs door een vriend, alhoewel dit laatste de deur onmiddellijk opent voor allerlei misbruiken. Wij nemen zelfs aan dat een maatschappij een bediende zou zenden, alhoewel hier reeds veel minder gegronde redenen te vinden zijn om af te zien van den algemeenen regel in zake vertegenwoordiging. Wij kunnen ons echter in geen geval akkoord verklaren daar waar Minister Bovesse betoogt: « Ainsi on peut considérer que constitue un lien d'intérêt l'arriliation à une mutualité ou à un syndicat dont les délégués sont qualifiés pour être agréés comme fondés de pouvoir. »

De ondervinding leert dat, onder meer vóór de Vredegerechten der groote steden, de meest welig tierende bureelen van zaakwaarneming den vorm aangenomen hebben van een « mutualiteit » of van een « syndicaat ». Het is echter meestal een juridische hypocrisie te beweren, dat de organisatoren van dergelijke mutualiteiten geen zaakwaarnemers in den gewonen en pejoratieven zin van het woord zouden zijn.

Het terrein waarop dergelijke « syndicaten » het meest voorkomen, is dat van de huurgeschillen. Hun wordingsgeschiedenis is eenvoudig: een persoon besluit een onderneming van zaakwaarneming voor huurgeschillen op te richten. In de plaats van eenvoudig een bureel te openen, waar iedereen die een geschil heeft, zich zou kunnen aanbieden, sticht hij een zoogezegde maatschappij, waarvan de leden, door de betaling hunner bijdrage, het recht verkrijgen — in geval van proces — kosteloos bijgestaan te worden door den zaakwaarnemer. De maatschappij is een zuivere fictie. Het lidmaatschap is boerenbedrog. De bedragen, die betaald worden als lidmaatschap, zijn niets anders dan een forfait voor het eventueel behandelen van processen en betwistingen. De afgevaardigden van dergelijke « syndicaten » zouden dus ook moeten geweerd worden.

Uit hetgeen voorafgaat blijkt, dat de wettelijke toestand klaar is: de wetgever wil het verschijnen van alle zaakwaarnemers voor de Rechtbanken beletten.

Is dit rechtmatig en kunnen wij — advocaten — ons steunen op billijke redenen om een monopolie op te eischen? Het is voor ons wel

een eenigszins delicate kwestie, de redenen die bestaan voor het toekennen van een dergelijke monopolie en voor de uitsluiting van de zaakwaarnemers op te sommen. Nochtans zijn deze redenen gegrond en talrijk. Het zijn de waarborgen die de advocaat biedt en die bij de zaakwaarnemers volstrekt ontbreken, waarborgen die terug te brengen zijn tot de kennissen, tot de discipline, tot de tucht en de vrijheidsbeperkingen van de advocaten, tot de tradities der Balie.

De advocaat, vooraleer zijn beroep te beginnen, moet lange studies hebben volbracht: volledig middelbaar onderwijs en vijf jaar universiteit. Indien deze studies misschien niet altijd een bewijs van een superieure ontwikkeling zijn, dan geven zij toch een zekeren waarborg van begripsvermogen en van het bestaan van technische kennissen. De stage trouwens zal de theoretische kennissen door de noodige praktische ondervinding volledigen, zoodat de advocaat mag beschouwd worden als iemand die een degelijke voorbereiding en een degelijke opleiding heeft genoten en die, voor wat zijn ontwikkeling aangaat, bekwaam is om de belangen van de rechtsonderhoorigen degelijk te verdedigen.

Vervolgens is de advocaat onderworpen aan een vaste discipline. Vooraleer zijn beroep te mogen beginnen, moet hij een eed afleggen; hij moet zijn inschrijving vragen aan een balie; hij is onderworpen aan de Tuchtraden. Boven alles echter is er onmiskenbaar een element dat, alhoewel niet tastbaar en in geen enkele wet geschreven, misschien een grooter belang heeft dan al de andere, namelijk de invloed van de traditie. Levend in het midden der Balie, ontsnapt geen enkel advocaat aan de discipline en de gedragslijn die de traditie aan de leden van de Balie oplegt.

Eindelijk zijn er de beperkingen van de vrijheid van de advocaten, waarvan de belangrijkste is het verbod handel te drijven. Het belang hiervan mog niet onderschat worden, omdat dit verbod een «mentaliteit» schept. Er wordt soms geglimlacht wanneer gezegd wordt, dat de advocaten handelen zonder winstbejag. De advocaat is ongetwijfeld iemand die, zooals iedereen, moet leven en de middelen hiervoor verdienen. Hij zal zich doen betalen voor het werk dat hij geleverd heeft, maar hij zal niet, zooals een handelaar, geneigd zijn om, gedreven door een zuiver egoïstische zucht tot winst, de

gelegenheid tot het opmaken van rekeningen te scheppen. Hij zal de opgerezen betwistingen behandelen; hij zal echter niet trachten betwistingen te doen ontstaan of aan te wakkeren met het oog op zijn persoonlijk pecuniair belang.

Eindelijk is er in het voordeel van een monopolium ten voordeele der Balie nog een element van minder belang, dat wij niet mogen uit het oog verliezen, namelijk de verplichting die op den advocaat rust in vele gevallen de vertegenwoordiging van de partijen voor de Rechtbanken waar te nemen zonder vergoeding, verplichting die wettelijk bestaat voor de jongere advocaten tijdens hun stage, maar die heel dikwijls ook geldt voor oudere advocaten.

Dit alles bestaat niet voor de zaakwaarnemers. De eerste de beste mag zich als zaakwaarnemer vestigen. Hij is aan geen de minste discipline onderworpen, noch aan eenige beroepsregels. Hij is doorgaans bezielde met de meest scherpe zucht tot winst, zoodat hij voor geen uitbuiting terugdeinst. Hij leeft dikwijls in een midden van zakenbrouwers, van ongereputeerde elementen, van speculateurs op het ongeluk van anderen.

Wij hebben dus de beste redenen om de middelen, die de wet ons aan de hand doet, in te roepen en de zaakwaarnemers van de Rechtbanken te doen verwijderen. Praktisch ligt het in de macht van elk onzer deze principen te doen eerbiedigen, daar waar het toeval hem tegenover een zaakwaarnemer stelt: het is een absolute plicht op de meest volstrekte wijze te weigeren tegen om het even welken zaakwaarnemer te pleiten.

De Tuchtraden kunnen op doeltreffende en meer algemeene wijze ingrijpen, door het aanwenden van voetstappen bij de Vredegerichten en bij de Rechtbanken van Koophandel. Dit zou ongetwijfeld afdoende resultaten opleveren en spoedig een einde aan alle misbruiken stellen.

B. — DE BETREKKINGEN TUSSCHEN ADVOCAAT EN ZAAKWAARNEMER

In de tweede plaats moeten wij even nagaan welke de houding moet zijn van de advocaten tegenover de zaakwaarnemers, die zich tot hen zouden richten met het doel hem met een zaak te gelasten. Het volstrekt weren van de zaakwaarnemers voor de Rechtbanken kan aan deze tweede vraag een nog vergroot belang verleen.

Er bestaat een principieele antithese tusschen het beroep van zaakwaarnemer en de waardigheid van advocaat. De Balie mag wettelijk geen de minste betrekkingen hebben met de zaakwaarnemers. Een advocaat mag niet aan zaakwaarneming doen en iemand die zaakwaarnemer is geweest, blijft voor zijn geheel leven uit de Balie uitgesloten. Dit is de strenge regeling van het decreet van 1810 en van de Koninklijke Besluiten van 19 Augustus 1889 en 13 Juli 1912.

Elke verstandhouding, elke betrekking met een zaakwaarnemer is aan de advocaten verboden. De principieën op dit gebied zijn klaar en dienen niet lang behandeld te worden. Een advocaat mag natuurlijk een klient ontvangen die toevallig tevoren een zaakwaarnemer geraadpleegd heeft, maar het is op volstreekte wijze strijdig met de beroepsregels, dat een advocaat regelmatig klienten zou aanvaarden, die hem gezonden werden door een zaakwaarnemer. Een dergelijke houding is strijdig met de waardigheid der Balie en bevoordeelt rechtstreeks het uitoefenen van een beroep, dat de wetgever met mistrouwen bejegt.

Trouwens, de persoonlijke waardigheid van den advocaat die zich, in strijd met deze principieën, leent tot het aanvaarden van zaken uit de handen van zaakwaarnemers, wordt op de ernstigste wijze in het gedrang gebracht. Hij wordt verplicht voor een belachelijk forfait te pleiten tegen voorwaarden die hem bijna tot gesalarieerde van de zaakwaarnemers maakt.

De Tuchtraad van Brussel nam op 7 Maart 1910 een beslissing, waardoor de houding, die de advocaat moet hebben tegenover de zaakwaarnemers, duidelijk omschreven wordt :

« L'arrêté royal du 19 août 1889 exclut de la profession d'avocat, non seulement les personnes exerçant le métier d'agent d'affaires, mais même celles ayant exercé et qui se trouvent donc en Belgique au regard du Barreau, atteinte d'une tare indélébile. Un avocat ne peut prêter son concours à de pareilles personnes et les mettre ainsi à même de spéculer sur les affaires litigieuses; l'une des raisons d'être de l'ordre et de ses prérogatives est précisément de protéger le justiciable dont les intérêts doivent être exclusivement dans les procès et les misères gérés et défendus avec loyauté et désintéressement contre les entreprises de l'esprit de lucre et contre les hommes qui comme les agents d'affaires dont s'occupe l'arrêté royal susvisé voient

d'autrui, les profits personnels qu'ils en peuvent tirer. »

Het probleem vertoont echter aspecten, die deliquer zijn. Zoo is er onder meer de soms opgeworpen vraag of het niet strijdig is met de beroepsregels dat de advocaten pleiten voor verzekeringsmaatschappijen en op deze manier klienten tot zich trekken die anders ongetwijfeld bij andere confraters zouden gegaan zijn. Daar waar het een gewone verzekeringsmaatschappij geldt, en praktisch bedoelt men dan steeds de verzekering van de pecuniaire gevolgen van de verantwoordelijkheid van de autovoerders, is het antwoord gemakkelijk en onaanvechtbaar. Het belangrijkste gedeelte van dergelijke processen, zelfs voor de Correctionnele Rechtbanken, is niet de mogelijke strafrechtelijke sanctie, maar de betwisting nopens de geldelijke gevolgen van het ongeval. Het is doorgaans niet de boete die den automobilist kan oploopen, maar de soms zeer hoge schadevergoeding die kan toegekend worden, die belangrijk is. Deze schadevergoeding zal dienen uitbetaald te worden door de verzekeringsmaatschappij. Deze heeft dus in het geding een persoonlijk en gewichtig belang. Het is logisch dat zij haar eigen raadsman hiervoor zou aanstellen. Niets belet trouwens dat, wanneer de zaak ook op strafrechtelijk gebied belangrijk schijnt, naast den advocaat van de verzekeringsmaatschappij een advocaat zou aangesteld worden door den verzekerde persoonlijk.

Dit alles is zeker niet strijdig met de principieën der orde.

Er is echter een categorie verzekeringsmaatschappijen, wier praktijken op dit punt minder zuiver zijn, namelijk de maatschappijen die enkel de proceduurkosten in geval van vervolging op zich nemen. Naar mijn meening is het volstrekt strijdig met de beroepsregels, zaken te aanvaarden uit de handen van een dergelijke verzekeringsmaatschappij.

In den grond is de premie die men aan dergelijke maatschappijen betaalt, niets anders dan een forfaitaire vergoeding voor eventuele zaakwaarneming voor de Rechtbanken. De polissen van de meeste dezer maatschappijen voorzien weliswaar, dat de verzekerde de vrije keuze heeft van een verdediger. Nochtans leert de praktijk, dat minstens 99 maal op 100 het steeds dezelfde advocaten zijn, die voor dergelijke maatschappijen pleiten. Wanneer men dan verder de wijze van optreden dezer maatschappijen nagaat, dan

wordt de reden hiervan onmiddellijk duidelijk : de verzekerde, om recht te hebben op dekking, moet onmiddellijk na het ongeval de maatschappij verwittigen. Het antwoord van de maatschappij is een uitnoodiging om zich te begeven naar de studie van een bepaald advocaat. Deze advocaat, die met kennis van dergelijke praktijk regelmatig zulke klanten ontvangt en voor zulke klanten optreedt, begaat onbetwistbaar een fout tegen de professionele regels. Heel dikwijls is de fout nog ernstiger, daar waar het niet de maatschappij is die aan den klant het adres van haar advocaat opgeeft, maar de advocaat zelf die, op de hoogte gebracht van het ongeval door de maatschappij, rechtstreeks den klant uitnoodigt om bij hem te komen. Deze gebruiken hebben voor gevolg de vrije keuze van advocaat die in de polis voorzien wordt praktisch tot niets te herleiden. Het is slechts in zeer uitzonderlijke gevallen, dat een verzekerde zich onafhankelijk genoeg zal toonen om niet naar den door de verzekeringsmaatschappij aangeduiden advocaat te gaan, maar naar een advocaat van zijn eigen keuze.

De grootste strengheid zou in al deze aangelegenheden door de Tuchtraden moeten getoond worden. Al te dikwijls is er echter een te groote laksheid en laat men na op te treden in gevallen waarvan iedereen op de hoogte is. Het is hierdoor misschien moeilijk nu plotseling in te grijpen en onmiddellijk met strengheid beteugelend op te treden, vermits langzamerhand een onmisbare tolerantie tot stand gekomen is. Een reac-

tie is echter dringend noodzakelijk; deze reactie zou doeltreffend kunnen geschieden in den vorm van een principiele beslissing van de Tuchtraden, de oude traditionele beginselen herinnerend, beslissing die aan alle advocaten der Balie zou moeten medegedeeld worden.

Indien na deze waarschuwing sommige confraters zich nog verder zouden leenen tot het pleiten voor zaakwaarnemers, zou onverbiddelijk met de grootste strengheid tegen hen dienen opgetreden te worden.

* * *

Welk is het besluit dat uit de bovenstaande overwegingen kan afgeleid worden ?

Een hervorming van de wetgeving inzake vertegenwoordiging van de partijen voor de Rechtbanken in den zin van een volstrekte en verplichte uitsluiting van alle zaakwaarnemers is wenschelijk.

In afwachting echter is het de plicht van alle advocaten afzonderlijk en van de Tuchtraden in het bijzonder de toepassing van de huidige wetgeving naar haar geest af te dwingen.

Voorwat de betrekkingen van de leden der Balie met alle soorten van zaakwaarnemers betreft, zouden de Tuchtraden dringend moeten terugkeeren tot de traditionele en wettelijke strengheid. Niet enkel de Balie, ook de rechts-onderhoorigen en de Rechtbanken zelf hebben het hoogste belang bij een streng optreden op dit gebied.

KRONIJK VAN HET NEDERLANDSCH RECHTSLEVEN

Mei-Augustus 1937

Verschillende belangrijke wetgevende maatregelen vallen over de hier besproken periode te vermelden.

In de eerste plaats valt te wijzen op het Koninklijk Besluit van 13 April 1937, bepalende de bekendmaking in het «Staatsblad» (Stbl. No 17) van 1° het verdrag van 's Gravenhage van 12 April 1930 nopens zekere vragen betreffende wetsconflicten in zake nationaliteit (reeds eerder door België geratificeerd); 2° het protocol van 's Gravenhage van 12 April 1930 betreffende een geval van staatloosheid en 3° het protocol van 's Gravenhage van 12 April 1930, nopens de militaire verplichtingen in bepaalde gevallen van dubbele nationaliteit. In verband hiermede staat het in werking treden met ingang

van 1 Juli 1937 van een drietal wijzigingen van de wetten op het Nederlanderschap en op het Nederlandsch onderdaanschap van Niet-Nederlanders. Behalve het noodige ter uitvoering van het verdrag en de protocollen is de voornaamste dier wijzigingen, dat voortaan de vrouw van een Nederlander, die in een ander land genaturaliseerd wordt, en de Nederlandsche vrouw, die met een vreemdeling huwt, niet langer gelijk tot dusver de Nederlandsche nationaliteit in ieder geval zullen verliezen. Voortaan zal dit namelijk niet het geval zijn, wanneer zij een andere nationaliteit niet kunnen verkrijgen. Men vindt het geheele samenstel dezer tractaten en wetten onder Nos 133 A.-F. van de Bijlagen van het Nederlandsch Juristenblad.

Tot stand gekomen zijn verder de wetten van 25 Mei 1937, Stbl. N° 801 tot het algemeen verbindend en onverbindend verklaren van collectieve arbeids-overeenkomsten. (Bijlagen N. J. B. N° 168) van 27 Mei, Stbl. N° 204 (Bijlagen N. J. B. N° 169) betreffende nietigverklaring van goudclausules en van 31 Mei 1937, Stbl. N° 205 houdende nieuwe regeling van de pacht. Van eerstgenoemde en laatstgenoemde wet moet het in werking treden nog nader bij Koninklijk Besluit worden bepaald. Speciaal op de laatste, uitermate belangrijke wet hoop ik, wanneer dit besluit eenmaal gekomen zal zijn, nog terug te komen.

De wet betreffende de goudclausules werkt terug tot 26 September 1936. Inmiddels is bij Koninklijk Besluit van 21 Juli 1937, Stbl. N° 283 bepaald, dat de Wet van 1 Augustus 1936, Stbl. 204 (Bijlagen N. J. B. N° LXI) in werking zal treden met ingang van 1 November 1937. Gelijk men weet, is de belangrijkste door deze wet gebrachte vernieuwing de invoering van de procedure tegen verminderd tarief naast de reeds bestaande kosteloze procedure.

Van ingediende wetsontwerpen tenslotte zij vermeld dat tot verlaging van den minimum-duur van vervangende plaatsing in een tuchtschool. Op het oogenblik duurt deze plaatsing (bij niet betaling eener opgelegde geldboete) minstens een week. De ongunstige economische omstandigheden hebben ertoe geleid, dat het ondergaan van deze vervangende straf veel te vaak voorkwam, zoodat de tuchtscholen overvol geraakten en plaatsing daarin van kinderen, die dit zeer noodig hadden, dikwijls lang moest uitblijven. Bovendien is een vrijheidsberoving van een week als straf voor een overtreding, die slechts tot een kleine, maar door armoede niet betaalde geldboete heeft geleid, dikwijls onbillijk.

Het ontwerp stelt daarom voor het minimum op 1 dag te stellen. Intusschen zal hiertegen naar te verwachten valt, wel als bezwaar worden aangevoerd, dat het huisvesten van kinderen voor een of twee dagen met den geheelen opzet van de tuchtscholen kwalijk verenigbaar is, terwijl bovendien voor kinderen uit sommige streken een groot deel van dien tijd met de reis naar de tuchtschool zou heengaan.

Ook de rechtspraak van den Hoogen Raad heeft een aantal belangrijke beslissingen opgeleverd. Genoemd zij in de eerste plaats het arrest van 16 April 1937 (N° 490 in de jurisprudentie-uitgaven, met noot van Meijers), handelende over de aansprakelijkheid voor schade door aanrijding van motorrijtuigen met andere deelnemers aan het verkeer. Voor die schade is — van uitzonderingsgevallen afgezien — de eigenaar van het motorrijtuig aansprakelijk, tenzij hij overmacht bewijst (art. 25 Motor- en Rijwielwet). Nu liet de parlementaire geschiedenis dezer bepaling, die van een groote verwarring en denkbeelden blijk gaf, twijfel, omtrent de vraag, wat hier onder overmacht moet worden verstaan. Is het voldoende, dat de eigenaar bewijst, dat de bestuurder van het motorrijtuig in alle opzichten behoorlijk heeft gereden, dan wel moet hij een positieve, van buiten komende oorzaak van het ongeval

bewijzen? Anders gezegd: ten nadeele van welke procespartij strekt het onopgehelderd blijven van de oorzaak der aanrijding? In strijd met de reeds vroeger door Meijers en den procureur-generaal Bessier en door dezen laatste ook in deze zaak weer verdedigde meening, besliste de Hoge Raad in den eerstbedoelden zin: overmacht is afwezigheid van schuld.

Belangrijk voor het leerstuk der aanneming van werk is het arrest van 4 December 1936 (N° 526, met noot van Meijers). Een aannemer van gewapend betonwerken had in strijd met zijn verplichtingen uit de overeenkomst het werk onvoltooid in den steek gelaten, waarop de voltooiing aan een ander was opgedragen. Niettemin vorderde degene, aan wien hij zijn vordering van de aannemingsom had gecedeerd, betaling daarvan, voor zoover de cessie strekte. De aanbesteder voerde daartegen aan, dat in verband met reeds door hem gedane betalingen en met het niet voltooid opleveren van het werk, door hem verder niets verschuldigd was. Hoewel dus niet een eigenlijk geschilpunt tusschen partijen betreffende, besliste de overweging van den Hoogen Raad: « dat, voert een aannemer een aangenomen werk slechts ten deele uit, hem in het algemeen — behoudens mogelijk verschuldigde schadevergoeding — een daarmede evenredig deel van de aannemingsom toekomt ». Een vraag, waarop het Nederlandsche recht geen duidelijk antwoord geeft. Slechts bepaalt art. 1648 B. W. hetzelfde voor het geval, dat het werk niet voltooid wordt door den dood van den aannemer. Omtrent de eigenlijk partijen verdeeld houdende vraag, hoe het wegens het gedeeltelijke werk verschuldigde berekend moet worden, besliste de Hoge Raad, dat dit geschieden moet naar de verhouding van het gedeeltelijke tot het voltooide werk en niet, gelijk de cessionaris had gewild, door de aannemingsom eenvoudig te verminderen met wat voor de voltooiing is betaald.

Een reeks vragen van erfrecht is beantwoord bij het arrest van 5 Januari 1937 (N° 551, met noot van Meijers). Een vader had bij testament bepaald, dat het erfdeel zijner dochter zou vallen buiten de gemeenschap, waarin deze dochter was gehuwd, en bovendien onder bewind zou staan. Volgens de rechtspraak van den Hoogen Raad nu, zijn dergelijke beschikkingen ongeldig in zooverre als zij het wettelijk erfdeel betreffen. (Deze laatste rechtspraak wordt nochtans door Meijers in zijn noot nog eens met kracht bestreden). Met het oog daarop nu had de vader bepaald, dat hij zijn dochter, voor het geval zij in die beschikking zou berusten, vrijstelde van den inbreng van een aantal schenkingen, die anders ingebracht zouden hebben moeten worden. De Hoge Raad nu besliste in de procedure, die het gevolg was van de door den man ingestelde actie om de beschikking vernietigd te krijgen, 1° dat niet het geheel dezer beschikkingen nietig was, hetgeen volgens den man het geval zou zijn, omdat daardoor een ongeoorloofde druk zou worden uitgeoefend om in de aantasting der legitieme portie te berusten, 2° dat de aantasting van het wettelijk erfdeel op zichzelf niet van rechtswege nietig, doch slechts vernie-

tigbaar is en 3° dat de vordering door de man als hoofd der gemeenscyap kon worden ingesteld.

Bij het arrest van 29 Januari 1937 (N° 570, met noot van Meijers) heeft de Hooge Raad, zij het nog slechts voor een deel, eindelijk een vraag beslist, die sedert lang de rechtspraak verdeeld houdt, maar nog nimmer aan het oordeel van den rechter in hoogste instantie was onderworpen: namelijk, of schadevergoeding wegens onrechtmatige daad of wanpraestatie bij overeenkomst ook niet-op-geld-waardeerbare schade omvat. Ook thans vermeedde de Hooge Raad nog een algemeene beslissing en verklaarde slechts, dat «daargelaten, hoeverre strekking aan het begrip schade in de artt. 1401-1403 mag worden toegekend, in ieder geval daaronder begrepen is de door onrechtmatige daden of verzuimen van daden veroorzaakte ontneming of vermindering van het genot, waarop iemand krachtens tot zijn vermogen behorende rechten aanspraak vermogt te maken». In casu betrof het vermindering van genot van een villa door de stankverwekkende vervuiling van een daarlangs loopende beek door toedoen van een gemeente, welke schade dus volgens de gegeven formule voor vergoeding in aanmerking kwam, niettegenstaande vaststond, dat de eischeres geen enkel plan had haar villa te verkoopen of te verhuren.

Het arrest van 19 November 1936 (1937 N° 572, met noot van Scholten) is van belang voor de belangrijke vraag van de woonplaats eener rechtspersoon. De Hooge Raad besliste, dat een rechtspersoon even goed als een natuurlijke persoon niet alleen een hoofdverblijf kan hebben, maar ook een werkelijk verblijf, waarnaar bij gebreke van het eerste hier te lande de bevoegdheid van den rechter zich richt. Mitsdien kon een officieel in Duitschland gevestigde naamlooze vennootschap gedagvaard worden voor den rechter van de stad in Nederland, waar zij een bijkantoor had.

Groot opzien is gebaard door het arrest van 4 Januari 1937 (N° 586, met noot van Scholten), waarbij de Hooge Raad in afwijking van de beide lagere instanties het verzoek inwilligde van een kamer van koophandel tot doorhaling van de inschrijving in het handelsregister van een commanditaire vennootschap, die slechts één beheerende vennoot had, voorzover die inschrijving bepaalde, dat de commanditaire vennoot slechts te zamen met een procuratiehouder tekeningsbevoegdheid zou bezitten. De Hooge Raad achtte deze bepaling onbestaanbaar, omdat waar slechts één beheerende vennoot zou bestaan,

het vermogen dier vennootschap tegenover derden niets anders dan een deel van het vermogen dier vennoot zou zijn. Gezien het bestaan van een groot aantal dergelijke vennootschappen, waarover een bepaling als de onderhavige natuurlijk van niet gering belang is, zijn als gevolg van dit arrest nog wel complicaties te verwachten.

Van practisch belang in aanrijdingszaken zal het arrest van 18 Februari 1937 (N° 622, met noot van Scholten) blijken. Ter zake van een aanrijding waren bij een dagvaarding zoowel de eigenaar als de bestuurder van het motorrijtuig aangesproken. De eigenaar bracht als getuigen voor den bestuurder en diens vrouw. De rechter-commissaris, voor wien het getuigenverhoor zou worden gehouden, weigerde deze personen te hooren als zijnde partij, respectievelijk echtgenoot van een partij. De Hooge Raad vernietigde deze beslissing, overwegende dat, nu het ook mogelijk was geweest tegen den eigenaar en den bestuurder twee afzonderlijke processen te voeren, de band tusschen beide zaken niet zoo nauw was, dat elk der beide gedaagden in beide zaken partij zou zijn. Voor aanrijdingszaken dient deze beslissing zeker de billijkheid. Het kwam voor, dat men den chauffeur, op wien verhaal toch niet mogelijk was, dagvaardde om daardoor den eigenaar van een getuige te berooven. Anderzijds echter zal de bestuurder niet altijd een zeer objectieve getuige zijn. Bovendien kan het arrest wel zeer verre consequenties hebben.

Een interessante beslissing van internationaal privaatrechterlijken aard is gegeven bij het arrest van 5 April 1937 (N° 661, met noot van Scholten). De gescheiden echtgenoot van een in Nederland wonende Duitscher, zelf ook van Duitsche nationaliteit en bij een Duitsch vonnis van echt gescheiden, bij welk vonnis geen uitkeering voor levensonderhoud was opgelegd, vorderde zoodanig onderhoud bij een verzoekschrift aan den Nederlandschen rechter overeenkomstig art. 828a van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De rechtbank was van meening, dat het betreffende artikel, dat spreekt van uitkeeringen tot onderhoud verschuldigd krachtens het Eerste Boek van het Burgerlijk Wetboek, ten deze niet toepasselijk was en verklaarde de verzoeker niet ontvankelijk. Het Hof besliste anders en werd in het gelijk gesteld door den Hoogen Raad met de overweging, dat het verzoekschrift zijn grond vond in een rechtsplicht als in het Eerste Boek is geregeld.

G. E. LANGEMEIJER.

VLAAMSCHE JURISTEN ABONNEERT U OP
HET "RECHTSKUNDIG WEEKBLAD" !!!

RECHTSPRAAK

17 HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

10e Kamer. — 11 Juli 1936.

Voorzitter : M. De Landtsheer.

Raadsheeren : MM. Poupez de Kettenis en Ooms.

Advokaat-Gen. : M. Van Durme.

Pleiters : Mrs Braun, Struye, Rotsaert en Delhaye.

I. BEROEP. — BURGERLIJKE PARTIJ. — VONNIS A QUO. — ONVOLDOENDE MOTIVEERING.

II. ONEERLIJKE MEDEDINGING. — MERK «KAISER» EN «KAYSER». — ONWETENDHEID VAN GEDEPONEERING VAN MERK. — STRAFBAARHEID.

I. *Het verzuim vanwege den eersten rechter zijne beslissing met nauwkeurige redenen te omkleeden en nader te bepalen welken eisch der burgerlijke partij hij verwierp, kan geen nadeel berokkenen aan de burgerlijke partij en deze niet verhinderen hare vraag in hooger beroep te hernieuwen.*

II. *Maakt zich plichtig aan oneerlijke mededinging, hij die kousen verkoopt met het merk «Gaiser» of «Kaiser», welk eene namaking is van het merk «Kayser», regelmatig gedeponeerd. De bewering als zou de verkooper niet geweten hebben dat «Kayser» een gedeponeerd merk was, kan niet weerhouden worden wanneer bedoeld merk in België bekend en befaamd is sedert jaren en dat de betichte een ervaren handelaar is in het artikel.*

Op. Min. en Salmon & Co t/ Hiller en Cons.

Aangezien het niet kan betwist worden, dat de burgerlijke partij regelmatig werd aangesteld tijdens de vervolging;

Dat de tweede en zesde betichten geenszins miskennen dat zij te woord gestaan hebben ter zitting van 2 April 1936 voor de boetstraffelijke rechtbank van Antwerpen, en hun standpunt te hebben verdedigd;

Dat de eerste, derde, vierde, vijfde en zevende betichten, dit verwaarloosd hebben, alhoewel behoorlijk gedagvaard en niet verschenen zijn;

Aangezien het enkel gaat te weten of de burgerlijke partij ja dan neen, hare vraag tot schadevergoeding bepaald heeft;

Aangezien het blijkt uit de beweegredenen en uit de schikkingen van het vonnis a quo dat de burgerlijke partij eene bepaalde vraag tot schadevergoeding ingediend heeft en dat de eerste rechter nopens dien bepaalden eisch beslist heeft;

Aangezien het verzuim vanwege den eersten rechter zijne beslissing met nauwkeuriger redenen te omkleeden en nader te bepalen, welken eisch der burgerlijke partij hij verwierp, geen nadeel kan berokkenen aan de burgerlijke partij en deze niet mag verhinderen hare vraag in hooger beroep te hernieuwen;

Aangezien indien het werkelijk moest uitgemaakt worden, dat de burgerlijke partij het voorwerp en het bedrag van hare schadevergoeding in eersten aanleg niet bepaald heeft, er in dit geval zou moeten aangenomen worden dat zij daartoe in de on-

mogelijkheid zou zijn gesteld geweest, door den eersten rechter, dewelke ontegensprekelijk in de meening verkeerd heeft, dat dien eisch volkomen bepaald was en uitspraak zou gedaan hebben vooraleer de burgerlijke partij haar recht tot bepalen en rechtvaardigen van haren eisch zou uitgeput hebben; dat nogmaals in gezegd geval de missing begaan door den eersten rechter voor gevolg niet mag hebben de burgerlijke partij in hare rechten te krenken en haar te beletten hare vraag tot schadevergoeding voor het Hof van Beroep te hernieuwen;

Dat overigens de betichten het bewijs niet bijbrengen dat tegenwoordige eisch der burgerlijke partij tot een grooter bedrag belooft dan hetgeen in eersten aanleg zou gevraagd geweest zijn;

Aangezien verder ten gronde door het onderzoek voor het Hof gedaan en door al de bestanddeelen der zaak onder andere het deskundig verslag, bewezen is dat betichten kousen verkocht hebben met het merk «Gaiser» of «Kaizer», welke een namaking is van het merk «Kayser» regelmatig gedeponeerd te Brussel op 8 Mei 1929 onder nr 36231 voor den handel van kleedingstukken en bonneterie, benaming waaronder de kousen in het algemeen aangenomen worden;

Aangezien betichten niet ontkennen gezegde kousen verkocht te hebben maar dat zij beweren niet geweten te hebben dat «Kayser» een gedeponeerd merk was;

Aangezien die bewering niet kan aangenomen worden, wanneer men overweegt dat het bedoeld merk in België bekend en befaamd is sedert menige jaren en dat al de betichten ervaren handelaars zijn in dit artikel en zich daarover konden inlichten bij het Algemeen Depot der Fabriekmerken in het Nijverheidsmuseum te Brussel in het «Officieel verzamelboek der fabriekmerken» ingesteld door Ministerieel omzendbrief van 8 Juli 1879;

Aangezien betichte Hiller moet aanzien worden als zijnde den invoerder van het nagemaakt merk, dat uit een brief door een Duitsch fabrikant Grüber aan hem toegestuurd spruit dat het merk «Kaiser» op zijne aanvraag vrijwillig en opzettelijk op de kousen gezet werd en die koopwaar in Duitschland niet kon verkocht worden;

Dat uit de verklaring van betichte Majerczyk blijkt dat de aandacht van Hiller op het gevaar van moeilijkheden met de vertegenwoordiger van het merk «Kayser» door hem getrokken is geweest;

Dat uit een brief van Hiller aan de «Palais des Bas» in dato van 17 December 1934 blijkt dat Hiller zelf het verschil tusschen de kousen «Kayser» en de door hem verkochte kousen «Kaiser» deed opmerken;

Aangezien Hiller bekend heeft eene groote hoeveelheid kousen met merk «Kaiser» en «Kairer» voortverkocht te hebben;

Dat zelfde bekentenis van verkoop gedaan is geweest daar Majerczyk voor 80 dozijnen; door Rubin voor 116 dozijnen, door Wassertheil voor 200 do-

zijn, door Rozenblat voor 10 dozijnen, door Jelen voor een onbepaald aantal dozijnen;

Aangezien De Geest beweert dat hij persoonlijk de nagemaakte kousen niet heeft aangekocht, dat dit geschiedde vóór zijne benoeming in de firma «Siva» als beheerder;

Aangezien de ongeoorloofde daad niet in het koopen bestaat, maar wel in het verkoopen van de nagemaakte voorwerpen dat De Geest zelf bekend heeft voor den onderzoeksrechter dat hij of zijne bediende met zijne toestemming een zeker getal kousen «Kaiser» gekocht had van Jelen om in verscheidene der bijhuizen verkocht te worden;

Aangezien alleen de betichting ten laste van Rozenblat voorkomt als niet genoegzaam bewezen zijnde, uit reden hij de bediende van Hiller was, in een zijner bijhuizen, tijdens de bestatiging der feiten;

Aangezien den eisch der burgerlijke partij gegrond is maar dient herleid te worden tot de hierna bepaalde sommen, welke dienen toegekend te worden als afdoende, alle verdere tusschenkomst van een deskundige rekenplichtige afwijzende;

Voor die beweegredenen :

Het Hof,

Voegt het tusschengeschied bij den grond der zaak; Uitspraak doende door een zelfde arrest;

Gezien art. 8, 9, 12, 14 der wet van 1 April 1879, art. 40 van het strafwetboek, wet van 27 December 1928, 1, 2, 3, 4, 5 wet van 27 Juli 1871, art. 194 strafvorderingswetboek; art. 24 der wet van 15 Juni 1935 ter zitting door den heer voorzitter aangeduid;

Alle andere besluiten verwerpende;

Ontvangt beide beroepen, verleent akte aan de betichten van hun voorbehoud wegens alle verhalen en verzetten tegen het tusschenarrest van 26 Juni 1936, en aan de burgerlijke partij dat zij in hare vorige besluiten volhardt;

Ontvangt de vraag der burgerlijke partij; zegt ze gegrond in de hierna bepaalde mate;

Doet het vonnis a quo te niet, behalve voor wat betichte Rozenblat betreft;

En wederbeslissende :

I. — Op strafgebied — met eenparigheid van stemmen zijner leden :

Verwijst :

1°) Hiller, tot 1 maand gevangenis en 200 frank boet;

2°) Majerczyk, tot 100 fr. boet;

3°) Rubin, tot 100 fr. boet;

4°) Wassertheil, tot 200 fr. boet;

5°) Jelen, tot 200 fr. boet;

6°) De Geest, tot 26 fr. boet;

Ieder boet respectievelijk verhoogd met 60 deciem en alzoo onderscheidelijk gebracht op 1400, 700, 1400, 1400 en 182 frank;

Beveelt dat ieder geldboete verhoogd met 60 deciem bij gebrek aan betaling binnen den wettelijken tijd, zal mogen vervangen worden door eene gevangenzitting van twee maanden voor ieder boet van 200 frank, een maand voor ieder boet van 100 frank en acht dagen voor die van 26 frank;

Bevestigt het eerste vonnis ten opzichte van Rozenblat;

Verwijst Hiller tot 5/12°, Rubin tot 1/12°, Wassertheil tot 2/12°, Jelen tot 2/12°, en De Geest tot 1/12° der kosten jegens de openbare partij begroot op 218,82 fr. + 118,86 fr. = 337,68 frank;

II. — En rechtdoende over den eisch der burgerlijke partij :

Verwijst betichten aan deze te betalen als schade-loosstelling, met rechterlijke intresten en kosten in dezelfde evenredigheid als op strafgebied :

1°) Hiller, de som van 5.000 frank;

2°) Majerczyk, degene van 1.000 fr.;

3°) Rubin, degene van 1.000 fr.;

4°) Wassertheil, degene van 2.000 fr.;

5°) Jelen, degene van 2.000 fr.;

6°) De Geest, degene van 500 fr.;

Zegt dat in het huidig geval de aanstelling van eenen rekenplichtige als deskundige niet als doel-reikend voorkomt;

Zegt bovendien voor recht dat het tegenwoordig arrest in zijn geheel onder de woorden «Gerechterlijk Herstel» door de burgerlijke partij in twee dagbladen in België verschijnende en door haar gekozen, zal mogen ingelascht worden en dit op kosten der betichten, welke tegen hen eischbaar zullen zijn in dezelfde evenredigheid als degene hooger bepaald voor de kosten op strafgebied en dit op vertoon der kwijting der uitgevers of drukkers zonder dat die kosten eene som van 1.500 fr. per inlassching zullen mogen te boven gaan;

Dit alles bij lijfswang tegen betichten Hiller van 3 maanden, tegen Majerczyk en Rubin van 1 maand; tegen Wassertheil en Jelen van 2 maanden en tegen De Geest van 15 dagen;

Stelt deurwaarder René Coppejans en Henri Gallemaerts te Brussel, Wijnen, te Antwerpen, en Luyten, te Borgerhout, om 't bevel voorafgaande tot de uitvoering van den lijfswang te beteekenen;

Verklaart verbeurd de aangeslagen kousen ten voordeele van den Staat.

18

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

2e Kamer. — 16 Juni 1937.

Voorzitter : M. de Baer.

BORGTOCHT VAN HYPOTHECAIRE SCHULD. — OVEREENKOMST ONTSTAAN DOOR BRIEFWISSELING. — BEWIJS : ART. 1326 B. W. WAARDEVERMINDERING DER EIGENDOMMEN. — GEEN OVERMACHT.

Wanneer de overeenkomst van borgtocht ontstaat door middel van een aanbod per briefwisseling dat naderhand wordt aanvaard, mogen het aanbod en de aanvaarding bewezen worden door alle rechtsmiddelen. Het aanbod is in zulk geval niet aan de voorschriften van art. 1326 B. W. onderworpen.

De waardevermindering der eigendommen tengevolge van de crisis kan niet door den borg eener hypothecaire schuld als overmacht worden ingeroepen.

De Clerck t/ De Coninck.

Gezien de stukken van het geding, en namelijk het exploit van rechtsingang in dato 6 Juni 1936, in regelmatigen vorm voorgebracht;

Gezien de wet van 15 Juni 1935, art. 2, 24, 34, 38, 41 en 46;

Gehoord de partijen in hunne middelen en besluiten;

Overwegende dat de eisch strekt tot de veroordeeling van verweerder om te betalen aan aanlegger de som van 16.788,10 fr. met de gerechtelijke interesten, in uitvoering van eene waarborg, gegeven door verweerder voor den goeden afloop van zekere hypothecaire leeningen toegestaan door aanlegger aan een zekeren Granade;

Overwegende dat het niet betwist wordt dat deze laatste aan zijne verplichtingen te kort is gekomen, en dat na verkoop van het pand, aanlegger een tekort had gelijkstaand met bovengenoemd bedrag;

Overwegende dat het vaststaat dat op 4 Oogst 1931 verweerder aan aanlegger eenen brief zond, waarin de kwestieuze hypothecaire operatie wordt voorgesteld, en waarin namelijk gezegd wordt « de eerste rang is 120.000 fr., de 2e 10.000 fr. voor dewelke ik persoonlijk verantwoordelijk blijf tegenover u voor den goeden afloop der zaak »;

Overwegende dat deze brief, alhoewel door verweerder geteekend, niet eigenhandig door hem geschreven is, en dat de voorwaarden voorzien door art. 1326 B. W. niet voorhanden zijn;

Overwegende echter dat de bewoordingen van dezen brief op zichzelf nog geen verbintenis zijn, maar slechts eene aanbieding, dat de verbintenis van verweerder in onderhavig geval niet bewezen wordt door dit enkel stuk, dat het hier eene overeenkomst per briefwisseling tusschen afwezigen geldt, welke niet aan art. 1326 B. W. onderworpen is;

Overwegende dat het vaststaat dat het aanbod in gemelden brief aangenomen werd, dat de geldbelegging door verweerder gedaan werd geheel volgens de voorwaarden bepaald in dezen brief, dat verweerder de verbintenis ook naleefde en eenmaal den interest zelf betaalde toen Granade ingebreke bleef zijn verplichting te volbrengen, dat verweerder zijne verplichting niet betwistte toen aanlegger ze hem herinnerde, dat verweerder trouwens de werkelijkheid van den brief niet betwist, maar enkel er een andere uitlegging wil aangeven, dat hij op 26 Maart 1936 buitengerechtigd deze werkelijkheid normaal bekend heeft;

Overwegende dat het bestaan der verbintenis dus niet kan geloofwaardig worden;

Overwegende dat de verplichting van borg formeel en juist genoeg omschreven is en niet kan aanzien worden als zijnde enkel een moreele verzekering dat de raad mocht gevolgd worden, dat de bedragen genoeg omschreven waren en dat het onnoodig was bijzondere omstandigheden aan te duiden in dewelke de borg zou dienen uitgevoerd te worden;

Overwegende dat verweerder nog opwerpt dat hij onmogelijk de waardevermindering der eigendommen kon voorzien, en dat hij dus niet het slachtoffer moet worden van een overmacht;

Dat men zich echter afvraagt waarom een borg ooit wel noodig zou zijn, indien het niet was om eene verzekering tegen dergelijke gevallen te geven. Dat de waardevermindering der eigendommen trouwens niet als een overmacht kan aanzien worden;

Overwegende dat aan verweerder niet wordt verweten dat hij eene fout zou begaan hebben, door eene verkeerde schatting van het pand, dat enkel de uitvoering gevraagd wordt van eene contractuele verplichting;

Overwegende dat er misschien eenige twijfel zou kunnen bestaan wegens het feit of de borg ook de hypotheek in eersten rang dekt, indien als eenig bewijs de brief van 4 Augustus 1931 bestond, dat echter de logische uitlegging van de akte is dat ook de eerste hypotheek zou gewaarborgd zijn, dat overigens, door zijn bekentenissen, en door de betaling der volledige interesten voor de twee hypotheeken, verweerder aangenomen heeft dat hij instond voor den goeden afloop der beide zaken;

Dat de brief door aanlegger op 26 Juni 1933 voor de verwezenlijking van het pand, gezonden aan notaris Sansen, niet kan gelden als een bewijs van het tegenovergestelde;

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle verdere en tegensprekelijke besluiten verwerpende,

Verklaart de vraag ontvankelijk en gegrond;

Veroordeelt verweerder om te betalen aan aanlegger de som van 16.880,10 frank, met de gerechtelijke interesten;

Veroordeelt verweerder tot de kosten van het geding;

Verklaart het tegenwoordig vonnis uitvoerbaar niettegenstaande alle verhaal en zonder borg.

NOTA. — Aangaande het principieel dat de aanbieding niet aan de vormen van artikel 1326 van het B. W., zie niet aan de vormen van artikel 1326 van het B. W. dient onderworpen, zie ook Rechtbank Ruffee, 10 Juli 1912. Pas. 1913. IV. 51.

De aanvaarding eener aanbieding kan ook bij alle rechtsmiddelen bewezen worden. (Zie nm., De Page, deel II, blz. 443, n° 410).

De hierboven nagedrukte beslissing kent het karakter van overmacht niet toe aan de waardevermindering der eigendommen ten gevolge der crisis. Zonder dat het door den rechter uitgedrukt weze, mag men die zeer juiste oplossing aanschouwen als eene toepassing van het principieel dat geen overmacht bestaat aangaande de verbintenissen tot betaling van geldsommen (cfr De Page, deel II, n° 602-605-597).

19

VREDEGERECHT VAN HET KANTON VILVOORDE

7 Mei 1937.

Vrederechter: M. R. Vliebergh.

Pleiters: Mrs Buydens en Boon.

OVERTREDING. — BURGERLIJKE EISCH. — VERJARING. — VERJARING ONDERBROKEN.

De Burgerlijke eisch die zijn grond vindt in eene overtreding is onderworpen aan dezelfde verjaring als de overtreding. Deze verjaring wordt onderbroken door volging ingespannen door het Openbaar Ministerie. Deze onderbreking geldt voor alle mogelijke overtredingen tot dewelke de feiten aanleiding kunnen geven, zelfs indien het Openbaar Ministerie enkel voor eene overtreding vervolging heeft ingespannen.

Stuyck t/ V. d. Brande.

Aangezien aanlegger vraagt dat verweerder zou veroordeeld worden tot betaling van 801,80 frank, zijnde de schade opgelopen bij eene aanrijding die plaats greep te Vilvoorde, den 13 November 1935, op de aansluiting van de Lange Molenstraat en de Vlaanderenstraat;

Aangezien verweerder opwerpt dat de eisch onontvankelijk is, daar er meer dan één jaar is verlopen sedert het ongeval;

Aangezien inderdaad de burgerlijke actie zoowel als de strafrechterlijke actie na een jaar niet meer onontvankelijk zijn, in geval het gaat over feiten voorzien door het algemeen verkeersreglement;

Aangezien aanlegger beweert dat deze verjaring is onderbroken door de vervolgingen ingespannen tegen zijn persoon; vervolgingen welke eerst aanlegger deden verschijnen voor de politierechtbank van Vilvoorde en haar beslissenden uitslag kregen door een boetstraffelijk vonnis van de Rechtbank van Brussel, zetelende in beroep, door welk vonnis aanlegger werd vrijgesproken; dat dit vonnis is uitgesproken den 25 Mei 1936 ;

Aangezien uit deze omstandigheden aanlegger besluiten wil dat de verjaring geschorst is geweest niet alleen voor de vervolgingen tegen hem zelf ingespannen maar ook voor alle overtredingen waartoe het feit — hier de aanrijding — aanleiding kan geven;

Aangezien deze opmerking Ons als zeer gegrond voorkomt en men niet inziet waarom de onderbreking van de verjaring maar zou gelden tegenover eene overtreding met rechterlijk vervolg als het bewezen is dat eene tweede en zelfs een derde overtreding waarvoor geen rechterlijk vervolg bestaat hun oorsprong vinden in dezelfde feiten (zie verbreking 3 Nov. 1930. Pas. I-348) ;

Aangezien de eisch ook als gegrond moet aanzien worden; dat inderdaad de Lange Molenstraat als secundaire weg moet beschouwd daar deze straat aan de Vlaanderenstraat tot haar einde komt en zich niet verlengd over het kruispunt van de Vlaanderen- en Lange Molenstraat;

Aangezien de schade niet vatbaar is voor ernstige betwisting.

Door deze redenen, gezien de wet van 15 Juni 1935, verklaren den eisch onontvankelijk en gegrond ; recht doende veroordeelen verweerder te betalen de som van 801,80 fr., met de rechterlijke intresten en de onkosten deze laatste heden begroot op 24,15 fr.

Vonnis uitvoerbaar niettegenstaande alle verhaal en zonder borgtocht.

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op

**RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD!!!**

20

VREDEGERECHT TE RONSE

8 Mei 1937.

Vrederechter : M. Dobbelaere.

Pleiters : Mrs Claus en Van Der Schueren.

ART. 214 B. W. — INTREKKING DER TOELATING. — SCHEIDING VAN TAFEL EN BED.

De toelating om ingevolge art. 214b een deel van het loon van den anderen echtgenoot te ontvangen kan teruggetrokken worden wegens een nieuw feit (214f). Het bekomen van de scheiding van tafel en bed door den anderen echtgenoot, stelt een nieuw feit daar wanneer die scheiding van tafel en bed gegrond is op wangedrag van den eenen echtgenoot (in zake echtbreuk).

D. t/ V. D. D.

Gezien het verzoekschrift in datum van 5 April 1937, Ons door D. aangeboden;

Gehoord de partijen bij monde van hare raden, Mrs Claus en Van der Schueren, advocaten te Ronse, deze laatste verklarende nopens verweerder, zich te gedragen naar onze beslissing;

Aangezien, bij scheiding van tafel en bed, de gescheidenen nog echtgenooten zijn;

Dat overigens in den Senaat, de Verslaggever der Wet van 20 Juli 1932 uitdrukkelijk verklaarde: « que le mécanisme prévu aux articles 214b et 214c devait sortir ses effets, non seulement lorsque les époux vivaient en commun, mais encore lorsqu'ils étaient séparés de fait ou de droit » ;

Aangezien derhalve uit die oorzaak alleen, Ons vonnis van 28 April 1934 niet zou dienen vernietigd te worden, ware het niet dat de scheiding van tafel en bed werd uitgesproken op grond van overspel van verweerder;

Aangezien wel zeker, in acht genomen de onderlinge plichten der echtgenooten, geene beslissing ten haren voordeele ware genomen geworden. Had toen haar echtgenoot het bewijs van haar wangedrag ingebracht;

Maar dat, ten overstaan van een nieuw feit, de beslissing mag gewijzigd worden (Art. 214 f. B.W.);

Aangezien in onderhavig geval, het vonnis der Correctionele Rechtbank van Audenaerde van 8 Juni 1934 en het Arrest van het Hof van Beroep te Gent, eerste burgerlijke Kamer, van 7 Januari 1937, eene wijziging wettigen, en wel in zulke mate dat eischer geenszins nog moet gehouden zijn te voorzien in het onderhoud van verweerder die de eerste de echtelijke verplichtingen heeft verbroken;

Om deze redenen en gelet op art. 2 der wet van 15 Juni 1935:

Wij, Vrederechter, zeggen voor recht dat Ons vonnis van 28 April 1934 van af den 5 April 1937, volkomen zal ophouden zijn uitwerksel te hebben;

Gelasten Onzen Griffier met de aanzegging aan den derde-schuldenaar;

Verwijzen verweerder in de kosten tot heden begroot ter som van 40 frank.

Verklaren huidig vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande beroep, zonder borgtocht, zelfs op minuut.

BIBLIOGRAPHIE

Prof. Dr. A. BESSEMAN. — Sillabus der lessen over Wetenschappelijke Politie. 1937.

Als uitgave van het Ministerie van Rechtswezen verscheen in een keurig boekje van een honderdtal bladzijden de samenvatting van den leergang dien Professor Bessemans, Pro-Rector van de Gentsche Rijksuniversiteit sedert een tiental jaren geeft aan de school voor criminologie van Brussel.

Het is de eerste maal dat een dergelijk boekje in het Nederlandsch verschijnt, maar tevens mogen wij zeggen, dat het ook gerust de vergelijking dult met soortgelijke werken in gelijk welke taal verschenen.

Het behandelt achtereenvolgens de identificatie van personen, dieren en voorwerpen, de ontleding van vlekken, afdrukken en allerlei sporen die als bewijs voor het gerecht kunnen dienen en het deskundig onderzoek bij de verscheidene misdaden en misdrijven. In een kort aanhangsel wordt ook de techniek der rechtstreeksche en onrechtstreeksche diefstallen behandeld. Het werkje is niet bedoeld als een wetenschappelijke studie van criminalistiek, maar wel als een leidraad voor een cursus, zoodat de uitleggingen en proefnemingen door een leeraar onmisbaar zijn om dat werk met vrucht te gebruiken.

Doch in zijn bondigen vorm bevat het een methodisch en streng wetenschappelijk gehouden opgave betreffende alle vraagstukken, die zich voordoen bij het onderzoek over misdaden.

Elk hoofdstuk bevat een geschiedkundig overzicht en de uiteenzetting van de verscheidene methoden die praktisch kunnen worden gebezigd.

Alle Nederlandsche termen zijn tusschen haakjes begeleid van de Fransche benaming. De Nederlandsche terminologie zelve is buitengewoon zuiver. Dit werkje van den geleerden Gentschen Hoogleraar, zal dan ook niet alleen voor den politie-ambtenaar, maar tevens voor advocaten en magistraten een welkom en aangenam instrument wezen.

N. G.

Studie over de kwestie der Maatschappelijke en der Individuele Rechtsvordering der aandeelhouders in de Naamlooze vennootschappen.

Studiecentrum der Naamlooze Vennootschappen, 4, Koloniënstraat, Brussel. — Schrift Nr 1.

De hervorming van het statuut der Naamlooze Vennootschappen is een actueel vraagstuk. Het bewijs van de belangstelling dat het wekt is te vinden in de talrijke studies gedurende deze laatste maanden, aangaande deze kwestie uitgegeven, en tevens in het feit dat den heer Procureur Generaal Hayoit de Termincourt, het als voorwerp van zijne rede bij de plechtige openingszitting van het Hof van Beroep gekozen heeft, en eindelijk in de oprichting jongstleden van een Studiecursus der Naamlooze Vennootschappen.

Deze instelling heeft zich als doel gesteld, de openbare meening over dit vraagstuk en in het bijzonder over de gevolgen van zekere voorgestelde hervormingen in te lichten. Met deze bedoeling heeft het zoeven een eerste schrift gepubliceerd, getiteld: «Studie over de kwestie der maatschappelijke en der individuele rechtsvordering der aandeelhouders in de Naamlooze Vennootschappen».

De opstellers van dit werk, hernemen met veel methode dit vraagstuk van den oorsprong af en geven ons eerst een terugblikkend overzicht van wetgeving

en rechtspraak sinds 1807. Hieruit blijkt namelijk, dat het gebrekkig opstellen der wetten geen nieuw verschijnsel is, terwijl voor goed de ongegrondheid bewezen wordt van de beschuldiging tegen de auteurs van de coordinatie van 1913 opgeworpen, tegen den wil van den wetgever in de individuele rechtsvordering der aandeelhouders te hebben afgeschaft. Na een snellen blik over de huidige wetgeving, komt dan een omstandige ontleding van de hervormingontwerpen en van de parlementaire besprekingen waarvan zij het voorwerp zijn geweest.

Wanneer ze op deze wijze nauwkeurig de elementen van het vraagstuk gesteld hebben, gaan de auteurs nu over tot de noodige onderscheidingen, eenerzijds tusschen de vordering gesteund op een misslag in het beheer, en deze gesteund op een inbreuk op de wet of op de statuten, anderzijds, tusschen de vordering ingesteld namens en ten bate van de Vennootschap en deze ingesteld namens en ten bate van den aandeelhouder.

Het is hun dan mogelijk de kwestie ten gronde aan te vatten en onmiddellijk nemen ze stelling tegen het toekennen aan een minderheid aandeelhouders van een vordering tot aansprakelijkheid wegens missingen in het beheer. Ze leggen de principieelredenen en de juridische overwegingen voor, die deze houding verrechtvaardigen. Maar allereerst gaan zij over tot de uiteenzetting der zware objecties van practischen aard, welke deze vordering doet ontstaan en die maar al te dikwijls aan rechtsgeleerde en parlementair vreemd zijn.

Het voornaamste belang van dit werk bestaat overigens waarschijnlijk wel hierin, dat het ons heeft toegelaten, van dichtbij de mogelijke gevolgen van de ontworpen hervormingen op de werking der vennootschappen te bestudeeren.

Integendeel spreken de opstellers zich gunstig uit tegenover het instellen van een rechtsvordering wegens inbreuken op de wet of op de statuten, namens en ten bate van de vennootschap door een minderheid aandeelhouders ingesteld, die het twintigste van het kapitaal zullen moeten vertegenwoordigen; nochtans stellen zij voor, de uitoefening ervan aan zekere waarborgen ondergeschikt te maken die namelijk voor doel hebben, elke tergende en roekelooze vervolging te voorkomen.

In 't kort, nieuwe opvattingen, met klaarheid uiteengezet, aangaande een uiterst actuele kwestie.

INGEZONDEN BIJDAGEN

VORM VAN HET SCHEIDSVERDRAG

Het scheidsverdrag mag gevormd worden zegt Art. 1005 W. B. R. door een proces-verbaal opgesteld in aanwezigheid der gekozen scheidsrechters, door een authentieke of onderhandsche akte.

Men is thans vrijwel akkoord dat het geschrift een essentieel bestanddeel is van het scheidsverdrag.

Deze beslissing is logisch. Inderdaad, het scheidsverdrag is een consensueel verdrag zoodat het geschrift geen bestaansvoorwaarde van het contract is. (Cass. 26 April 1860. Pas. 1860. I. 188 — Luik 16 Juni 1866 B. J. 1866. 1259).

Geen enkele wettelijke beschikking eischt op straf van nietigheid dat het scheidsverdrag moet vastgelegd worden in een geschreven akte, onderteekend door partijen; het scheidsverdrag bestaat van zoodra de partijen akkoord gaan nopens de essentiele en

constitutieve bestanddeelen der overeenkomst. (Cass. 26 April 1860. Pas. 1860 I. 188).

Art. 1005 W. B. R. voorziet drie vormen van het scheidsverdrag: een proces-verbaal voor scheidsrechters, een notarieele akte en een onderhandsch geschrift.

I. — *Proces-verbaal opgesteld door scheidsrechter.*

Het proces-verbaal is een akte opgesteld door de scheidsrechters in dewelke ze de bevoegdheid vaststellen die hen door de partijen toegekend werd.

De scheidsrechterlijke uitspraak kan ook als proces-verbaal gelden wanneer ze de vaststelling der bevoegdheid inhoudt. Uit de bewoordingen der beslissing moet dus in dit geval zeer duidelijk en formeel deze vaststelling van den wil der partijen blijken.

Het proces-verbaal opgesteld door de scheidsrechters moet door de partijen geteekend worden. Tegen deze vereischte werd bezwaar geopperd gesteund op het karakter van authentieke akte van het proces-verbaal. Doch zelfs dit karakter werd betwist.

Eenerzijds werd beweerd dat de scheidsrechters als gewone manadatrissen der partijen, niet bekleed met enig openbaar ambt, de bevoegdheid niet hebben om het karakter van authenticiteit te verleenen aan de akte die ze opstellen. (Garsonnet VIII. n° 266, 240).

De Rechtspraak en een groot deel der Rechtsleer echter aanzien de akte opgesteld door scheidsrechters als een authentieke akte; (cfr. Garsonnet VIII, n° 266, nota 16 — Beltjens Proc. Civ. Art. 1006 n° 3, P. B. V° Acte Auth. n° 49 en volg. en n° 249), zoodat de scheidsrechters gebeurlijk zouden kunnen vaststellen dat een der partijen niet kan teekenen.

We meenen dat het proces-verbaal opgesteld door de scheidsrechters een authentieke akte is die evenwel door de partijen moet geteekend worden. Deze verplichting ligt in de bedoeling van den wetgever zooals blijkt uit de voorbereidende verhandelingen. Trouwens, de scheidsrechters blijven private personen en het is ondenkbaar dat ze op eigen gezag een bevoegdheid zouden kunnen vaststellen die hen niet voorafgaandelijk door de partijen werd toegekend. De bevoegdheid kan slechts vastgesteld worden door private personen indien ze voorafgaandelijk deze bevoegdheid van vaststelling verwerven door akkoord der partijen. Hun bevoegdheid inderdaad spruit voort uit dit akkoord en dit laatste moet dan ook voorafgaandelijk bewezen zijn. Vermits het eenzelfde akte geldt, is het vereischt dat de partijen het proces-verbaal zouden onderteekenen. Het is bovendien noodzakelijk dat het mandaat der scheidsrechters zou bewezen zijn op een stellige wijze om een latere betwisting van dit mandaat te voorkomen. (Garsonnet VIII, n° 240).

Hieruit volgt dat de handteekening van een der partijen niet geldig kan vervangen worden door de melding dat ze niet kan teekenen. (Bioche V° Arbitrage n° 125 en 136).

Zooals we gezegd hebben wordt het algemeen aangenomen dat het proces-verbaal der scheidsrechters een authentieke akte is. Hieruit volgt dat het niet in dubbel moet opgesteld worden.

Zelfs indien men het proces-verbaal aanziet als een gewone onderhandsche akte moet men nog besluiten dat de formaliteit van het dubbel hier niet gevegd is. Men kan inderdaad bezwaarlijk aannemen dat de Wet tweemaal hetzelfde zou gezegd hebben, vermits met de formaliteit van het dubbel er een volledige gelijkheid zou bestaan met de gewone onderhandsche akte, ook door de Wet vermeld. Deze oplossing kan niet aangenomen worden waar de Wet uitdrukkelijk drie vormen van scheidsverdrag voorziet. Het is nochtans vereischt

dat het proces-verbaal zou berusten bij een der scheidsrechters daar zooniet een der partijen het zou kunnen verbergen of vernietigen. (Carré et Chauveau Quest. 3272 Ter).

Het scheidsverdrag gevormd door onderhandsche akte en zonder dubbel, is geldig als proces-verbaal voor scheidsrechters indien de akte in bewaring werd gehouden door een der scheidsrechters en nadien gehecht werd aan de scheidsrechterlijke uitspraak en samen nedergelegd werd op de Greffie van de Rechtbank. (Grenoble, 16 April 1842, D. P. 1845. 4. 26).

De opvatting dat het proces-verbaal een authentieke akte is brengt belangrijke gevolgen mede, onder meer wat betreft de zekerheid der dagteekening. Alsdan is men niet meer ontvankelijk het bewijs te leveren dat de dagteekening onjuist is tenzij door de proceduur van betichting van valsheid. De dagteekening geldt zoowel teegen derden als tusschen partijen (contra Garsonnet VIII. n° 266, nota 12 en 16 en arresten in hooger vermelden zin).

II. — *Authentieke akte.*

Een tweede wijze om het scheidsverdrag vast te leggen is de authentieke akte. De authentieke akte is deze die verleden wordt door een openbaar ambtenaar daartoe bevoegd verklaard door de Wet. Praktisch geldt het hier de notarissen.

De authentieke akte geeft zekeren datum, zoodat de datum niet meer kan betwist worden dan door een bijzondere proceduur. Hetzelfde wettelijk vermoeden van waarachtigheid hebben al de beschikkingen der akte die het werk zijn van den openbaren ambtenaar als zoodanig optredend.

Wet betreft de verklaringen der partijen die slechts werden opgenomen, deze zijn natuurlijk niet deelachtig aan het authentiek karakter der akte. Niets inderdaad bewijst dat de verklaringen waarachtig zijn en ze hebben dan ook dezelfde kracht als de verklaringen opgenomen in onderhandsche akten. (Planiol et Ripert, T. VIII, 1454).

Het scheidsverdrag opgenomen in een notarieele akte moet alle geldigheidsvoorwaarden der notarieele akte vermelden. Deze mag dus niet alleen in minuut opgesteld worden. (Fuzier-Herman Rép. Dr. Fr. V° Arbitrage n° 248).

Er werd geoordeeld dat de notaris die de akte opstelt als scheidsrechter van een der partijen fungeeren mag, daar hij als dusdanig geen persoonlijk belang in het geschil heeft. (Bioche V° Arbitrage n° 139 contra Belot des Minières, II, n° 18).

Indien de notarieele akte als authentieke akte nietig is, doch geteekend werd door de partijen, geldt het scheidsverdrag als opgenomen in een onderhandsche akte, ingevolge Art. 1318 van het B. W.

Hoewel Art. 1005 W. B. R. alleen spreekt van notarieele akte, wordt het algemeen aangenomen dat het scheidsverdrag ook geldig mag blijken uit een verklaring afgelegd door deurwaarder waarvan de bevestiging geldt tot betichting van valsheid, vermits ook de akte van deurwaarder authenticiteit bezit. (Garsonnet, VIII, n° 240). Inderdaad, waar door de Wet een onderhandsche akte als voldoende wordt aanzien, mag stellig geen authentieke akte geweerd worden.

Tenslotte mag het scheidsverdrag vastgelegd worden in een verklaring gedaan voor den Vrederechter en opgenomen in een proces-verbaal. (Rép. Pr. V° Arbitr. n° 94).

III. — *Onderhandsche akte.*

Een onderhandsche akte is elke geschrift geteekend door partijen.

Het opstel eener onderhandsche akte is volkomen vrij. De partijen mogen de taal hunner keuze gebruiken. Zelfs een conventionneele taal is toegelaten. Anderen mogen de akte schrijven. Het stuk mag ook gedrukt zijn, zooals dit het geval is met de verzekeringsovereenkomsten. De verzendingen in den rand moeten niet geteekend of geparafeerd worden. Het boven of tusschenschrift is niet nietig. (Planiol et Ripert, VII, n° 1457).

Alleen de handteekening moet met de hand geschreven zijn door den persoon zelf die teekent. De handteekening mag niet vervangen worden door een kruisje of ander teeken.

Het plakken van zegels is slechts een fiscale verplichting, zonder invloed op de geldigheid van het geschrift.

De dagteekening is niet verplichtend doch voor het scheidsverdrag van het grootste belang.

Daar het scheidsverdrag een wederkerige overeenkomst is moet het opgesteld worden in zooveel oorspronkelijke stukken als er partijen aanwezig zijn, die een onderscheiden belang hebben.

Het scheidsverdrag moet deze formaliteit vermelden, en elk der oorspronkelijken moet door alle partijen geteekend worden.

Indien het scheidsverdrag niet volgens deze voorschriften werd opgesteld, is het daarom niet nietig, doch het bewijs ervan kan niet meer geleverd worden en ieder der aanwezige partijen mag weigeren het uit te voeren. (Fuzier-Herman, n° 252).

Hieruit volgt dat de bevestiging of uitvoering het verzuim mogen dekken.

De bevestiging blijkt onder meer, uit het akkoord met de prorogatie van de bevoegdheid der scheidsrechters. (Agen, 28 Februari 1867, D. P. 1867.I.160), uit de nederlegging der scheidsrechterlijke uitspraak ter Greffie van de Rechtbank. (Grenoble, 16 April 1842, D. P. 1845.4.26). De partij die de overeenkomst heeft uitgevoerd mag zich niet meer beroepen op de nietigheid voortspruitend uit het gemis aan vermelding van het aantal der oorspronkelijken. (Sirey, 1842.I.493).

De Wettelijke voorschriften kunnen ook op een onrechtstreeksche wijze vervuld worden, zoodat een scheidsverdrag geldig kan blijken uit een brief. (Luik, 13 Juli 1878, Pas. 1878.III.333), uit een door beide partijen geteekend stuk dat de vermelding «goed voor compromis» draagt. (Rionne, 4 Mei 1861, D. P. 1861.2.129).

Deze beginselen zijn niet tegenstrijdig voor wanneer men bedenkt dat, indien het scheidsverdrag als contract steeds wederkeerig is, de akte die het akkoord vaststelt niet noodzakelijk wederkeerig moet zijn, zooals dit het geval is wanneer elk der partijen afzonderlijk een van zijn kant een schriftelijke toestemming doet geworden. (Boitard, Colmet Daage et Glasson, II, 1182).

Een afwijking aan de formaliteit der oorspronkelijken werd aangenomen wanneer een scheidsverdrag tusschen schuldeischer eenerzijds en schuldenaar alsmede borg, anderzijds gesloten wordt, en het compromis alleen geteekend wordt door den schuldeischer en den hoofdelijken borg. Deze afwijking werd aangenomen omdat de schuldenaar en de hoofdelijke borg hetzelfde belang hebben. (Turijn, 4 Oogst 1806, Fuzier-Herman n° 251 - cfr. Nimes, 1 Mei 1901, D. P. 1903.2.478). Dit neemt niet weg dat in principe alle partijen zelfs indien ze een zelfde belang hebben het scheidsverdrag moeten ondertekenen. (Boitard, Colmet, Daage et Glasson II n° 1182).

Het scheidsverdrag is nietig indien een der partijen

niet geteekend heeft, zelfs indien een andere partij zich voor de eerste sterk heeft gemaakt en er van haar verschijning voor de scheidsrechters kan gewaagd worden op grond der vermeldingen van de scheidsrechterlijke uitspraak. (Bordeaux, 4 Maart 1869, D. P. 1871.2.110).

Zooals reeds gedeeltelijk werd aangetoond mag elke nietigheid in den vorm der onderhandsche akte gedekt worden door de overeenstemming der partijen, hun medewerking aan de uitvoering van het compromis, hun verschijning voor het scheidsgerecht, of elke gedraging die een vrijwillige bevestiging van het compromis insluit. De Rechtspraak en de Rechtsleer zijn hieromternt eenstemmig. (Cfr. Garsonnet, VIII n° 241 - Bioche n° 117 en volg. - Carré et Chauveau Quest. 3272 - Boitard, Colmet, Daage et Glasson, II n° 1182 - Gent, 13 Dec. 1893, Pas. 1894.II.174 - Antwerpen, 19 Dec. 1913, Pas. 1914.III.195 - Cass. Fr. 24 Juni 1884, D. P. 1890.I.28).

Op te merken valt dat geen onderscheid wat betreft den aard der nietigheid gemaakt wordt.

De bevestiging kan dus een compromis dekken dat alleen mondeling gesloten werd. (Carré et Chauveau Quest. 3272. quater et Garsonnet, VIII, n° 241 nota 1).

R. v. LENNEP.

BALIELEVEN

VLAAMSCHE CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN

JAARVERSLAG OVER 1936 - 1937.

Op het einde van het jaarverslag der Vlaamsche Conferentie over de jaren 1935 en 1936 mocht de toenmalige sekretaris, Mr Wildiers, met voldoening vaststellen dat de naam van Mr. Stockmans verbonden bleef aan twee jaren van vruchtbare werking, initiatief en degelijkheid zooals nooit te voren was bereikt geworden. Een bondig overzicht van de werkzaamheden tijdens het voorbije jaar zal volstaan om aan te toonen dat het huidig bestuur getracht heeft in bescheidener en rustiger mate, doch niet minder getrouw de traditie der vorige jaren voort te zetten.

Er hadden 7 leden-vergaderingen plaats, waar de volgende voordrachten werden gehouden :

Mr. Victor : Het Staatsrecht in de XXe eeuw.

Mr. Stellfeld : Reisindrukken uit Soviet-Rusland.

Mr. Langhor : Recht en Ras in 't nieuwe Duitschland.

Mr. Collin : Fiskaliteit bij den Middenstand.

Verder wijdde de Conferentie hare aandacht aan actueele vraagstukken zooals het K.B. betreffende de benoemingen van magistraten, ingeleid door Mr. Herman Jacob, de verkiezing der leden bij de Tuchtraad, ingeleid door Mr. Valvekens, de immer actueele kwestie der viering van het 50-jarig bestaan der Conferentie ingeleid door Mr. Jules Franck.

Op de Plechtige Openingszitting, hield de feestrede naar, Mr. Prosper Van Nuffel, een prachtige voordracht over «Pan Europa, de toekomst uit het verleden». Nadien had een stemmige receptie plaats ten huize van den voorzitter.

Op de tweede openbare zitting in het Assisenhof hadden wij het genoegen de letterkundige Gerard Wal-schap te begroeten met een lezing over «De Romañ-schrijver en zijn tijd».

Zooals ieder jaar werden de stagisten hartelijk verwelkomd in de zaal van het R. W. en de Vlaamsche

Conferentie. Het stagistensouper en worstenfeest in de prachtige zalen van Van Hellemont mocht op een buitengewoon succes rekenen evenals op de aanwezigheid van de Kampioen der worsteneters. De voorzitter der Conferentie vertegenwoordigde deze bij de viering van het Beroepsjubileum van confraters Herman De Jongh en Koll. Een kleine, doch piëteitsvolle herdenking dient nog vermeld in de zaal van het R. W. toen het portret van Mr Stockmans in de rij der illustere confraters werd opgehangen. Op Witten Donderdag bracht de Conferentie een bezoek aan de abdij en brouwerij der Paters Trappisten te Westmalle.

De Zomer-uitstap ging ditmaal naar Den Haag waar het Vredespaleis werd bezocht en de hongerige confraters gratis werden gespijst aan den weelderigen disch van een Haagsche restaurant.

De bizonderste gebeurtenis, waardig van in de annalen der Vlaamsche Conferentie te worden opgenomen, was ongetwijfeld de slag die te Brussel werd geleverd en waar de Vlaamsche Conferentie glansrijk uit het strijdperk trad. Meer dan 40 confraters togen onder de leiding van Mr. Victor naar de Federatie der Belgische Advokaten en bekwamen de ontubbeling dezer eerbiedwaardige instelling. Enkele maanden later was de Vlaamsche Conferentie talrijk aanwezig op het congres der Federatie te Verviers, waar Mr. Collin de bespreking inleidde over de Associatie onder Advokaten en Mr. Herman Jacob het vraagstuk der zaakwaarnemers behandelde.

De Vlaamsche Conferentie mocht het genoegen beleven dat haar voorzitter, Mr. De Smedt, op glansrijke wijze tot lid van den tuchtraad werd verkozen.

Op 30 Juni 1937 werd een nieuw bestuur gekozen dat de zware taak op zich heeft genomen, de 50-jarige viering der Vlaamsche Conferentie tot een goed einde te brengen. Moge het hierin schitterend gelukken!

VLAAMSCHE CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN

Op Donderdag 30 September, had de eerste Algemeene Vergadering plaats in de «Kapel van Burgondië». De Confraters waren zeer talrijk opgekomen, en wanneer ten 8.30 ure, Voorzitter Mr De Smet de vergadering opent, zijn een zestigtal confraters aanwezig waaronder een twintigtal nieuwe stagisten.

Onmiddellijk heeft de overdracht van het Bestuur plaats.

Het Bestuur voor het academisch jaar 1937-1938 is samengesteld uit Mr Strijkers, Voorzitter, MM. Van Cuyck en Jacob, ondervoorzitters; MM. Vermynen en Boucherij, schrijvers-schatbewaarders.

Nadat de Voorzitter in brede lijnen het werkplan der Vlaamsche Conferentie heeft geschetst voor het komende jaar, verleent hij het woord aan confrater Mr L. Craeybeckx, dewelke eene lezing houdt over «Bedenkingen over het Gezag». Mr Craeybeckx wist zijn auditorium gedurende een vol uur te boeien met zijn diepdoordachte en zeer interessante beschouwingen over het verkozen onderwerp. Deze lezing bracht wat men noemt «des mouvements en sens divers» teweeg. Verschillende Confraters namen aan de discussie die op de lezing volgde, deel.

Mr L. Craeybeckx werd hartelijk toegejuicht door de vergadering.

Na een reeks mededeelingen over den aanstaanden uitstap naar Parijs met bezoek aan Tentoonstelling, Gerechtshof en het Belgische Gezantschap, en een geïmproviseerde uiteenzetting door Mr Wittemans over het

historisch karakter der «Kapel van Burgondië» waar de vergadering voor de eerste maal belegd werd, werd de zitting in geestdriftige stemming gegeven.

NECROLOGIE

Mr. EDWARD VLIETINCK

Op 2 October overleed te Antwerpen, Mr Edward Vlietinck, advocaat bij de Balie van Antwerpen en rechtsgeleerd bijzitter bij den Werkrechtssraad.

Mr. Vlietinck was een der medewerkers van het eerste uur van het Rechtskundig Weekblad. Wij stelden deze medewerking hoog op prijs, omdat de betreunde overledene in de Vlaamsche rechtswereld een zeer vooraanstaande figuur was.

Mr. Vlietinck was een werker, wiens veelzijdige activiteit den grootsten eerbied afdwong. Hij verzorgde nauwgezet de zaken die een uitgebreide cliënteel hem toevertrouwde; hij was een magistraat met klaar doorzicht en veel gezond verstand. Niettegenstaande zijn al te groote bescheidenheid was hij daarbij een geleerde van allergrootste verdienste. Hij heeft een zeer uitgebreid aantal werken geschreven, waarin zoowel historische als philologische en juridische onderwerpen worden behandeld. Regelmatig zag men in onze Vlaamsche tijdschriften bijdragen van zijn hand verschijnen.

Ter gelegenheid van zijn 70ste verjaardag in de maand Februari 1935, werd hij door de Vlaamsche Conferentie bij de Balie van Antwerpen op de hartelijkste wijze gevierd en te dezer gelegenheid publiceerde het Rechtskundig Weekblad de volledige lijst zijner geschriften (Jaargang 1934-1935, blz. 686), lijst welke diepen indruk maakt.

Een van de vraagstukken welke Mr. Vlietinck het meest passioneerden, was dit van het behoud van den vrede door middel van het internationaal recht. Aan dit vraagstuk heeft hij zeer belangrijke geschriften gewijd, waarvan hier vooral zijn uitgebreid boek «Le problème de la paix» dient te worden vermeld. Hij werkte ook regelmatig mede aan de «Revue de droit international et de législation comparée».

Zijn journalistieke arbeid, vooral gewijd aan de vraagstukken van de buitenlandsche politiek, is reusachtig en duizenden artikels van zijne hand verschenen over dit vraagstuk in verschillende van onze voornaamste dagbladen.

De rechtswereld betreurt niet enkel bij het overlijden van Mr. Vlietinck het heengaan van een goed mensch en een voorbeeldig werker; onze gemeenschap verliest in hem een zeer verdienstelijk geleerde.

De redactie van het Rechtskundig Weekblad biedt aan de beproefde familieleden de uitdrukking aan van haar diepgevoelde deelneming in hun rouw.

De Redactie.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr 33. — 2 October 1937. — Mr J. H. Kessler: De voorloopige toevertrouwing aan den voordijraad volgens het wetsontwerp tot wijziging van de bepalingen betreffende het kinderrecht.

TIJDSCHRIFT VOOR ADMINISTRATIEVE BEDRIJFSORGANISATIE. — Nr 7-8. — Sociale wetgeving. — De Bekendmaking der Balansen van Naamloze Vennootschappen, door C. Verbeeck. — Belastingwezen. — Fiscaal allerlei.